

EXPUNERE DE MOTIVE

În conformitate cu prevederile art.51 din Legea nr.216/2001 a bugetului de stat pe anul 2001, Guvernul poate propune rectificarea bugetului de stat și a bugetelor fondurilor speciale pe anul 2001, ca urmare a schimbărilor intervenite în evoluția indicatorilor macroeconomici, a unor măsuri fiscale, a adaptării legislației la condițiile economiei de piață sau a altor cauze justificate.

Rectificarea bugetului pe anul 2001 a fost impusă de:

1. Situația indicatorilor macroeconomici:

Aplicarea cu fermitate a angajamentelor asumate prin Programul de guvernare a produs deja efecte pozitive, vizibile mai ales la nivelul investițiilor și al producției industriale, cu consecințe favorabile în îmbunătățirea utilizării forței de muncă și în nivelul șomajului.

Evoluția pozitivă a producției industriale s-a concretizat într-o creștere cu 10,4% în volum absolut și cu 12,4% în condiții comparabile din punct de vedere al numărului de zile lucrătoare în

primul semestru 2001, comparativ cu perioada corespunzătoare din anul precedent.

Pe primele șase luni ale anului 2001, **exporturile de bunuri** au înregistrat o **creștere valorică de 16,0%** față de perioada corespunzătoare a anului trecut, respectiv un nivel de 5.696,7 milioane dolari față de 4.909,9 milioane dolari.

Este de subliniat că dinamica exportului a fost susținută în această perioadă de creșterea deosebită a exportului industriei construcțiilor de mașini (40,4%) care și-a majorat ponderea în total export cu 3,6 puncte procentuale față de perioada corespunzătoare a anului trecut. De asemenea, în aceeași perioadă, produsele industriei ușoare și-au majorat ponderea în total exporturi, datorită unor dinamici superioare, de la 32,5% la 35,0%.

Importurile de bunuri au **crescut** în primele șase luni ale acestui an cu **29,6%** față de aceeași perioadă din anul 2000 (+1.770,6 milioane dolari); creșterea se datorează în mare măsură importului de produse ale industriei construcțiilor de mașini, în care se localizează principalele bunuri de capital necesare procesului investițional, din acestea importul de mașini și aparate mecanice și electrice reprezentând un plus de 333,5 milioane dolari, iar importul de instrumente și aparate optice 80,6 milioane dolari.

Un import suplimentar s-a înregistrat, datorită necesităților industriei și a conjuncturii economice internaționale, în cazul produselor minerale (inclusiv energetice), respectiv 372,5 milioane dolari. Din

această diferență 180,0 milioane dolari sunt din influența nefavorabilă a prețurilor externe și 192,5 milioane dolari din cantitățile importate suplimentar.

Ca urmare a realizărilor din semestrul I 2001 indicatorii macroeconomici, care au stat la baza elaborării bugetului de stat pe anul 2001 au fost recalculați, estimarea acestora prezentându-se astfel:

Nr. crt.	Indicatori	U/M	Inițiali	Estimați
1.	Creșterea economică	%	+4,1	+4,5
2.	Produsul intern brut nominal	miliarde lei	1.083.900	1.103.100
3.	Inflație (decembrie față de decembrie an anterior)	%	25,0	29,0
4.	Curs de schimb (media anuală)	lei/dolar	28.550	29.100

Pe ansamblul economiei, **creșterea economică** din prima parte a acestui an a fost superioară estimărilor inițiale. Având în vedere trendurile evolutive ce se desprind din analiza rezultatelor din primul semestru, se așteaptă ca la principalii indicatori macroeconomici să se înregistreze o situație asemănătoare pe întregul an 2001.

Produsul intern brut estimat pentru **trimestrul I 2001** a fost în **creștere - în termeni reali - cu 4,8%** față de trimestrul corespunzător al anului precedent. Creșterea a fost determinată în mod semnificativ de mărimea volumului de activitate și, în consecință, a valorii adăugate brute din industrie (+11,8%), construcții (+7,0%) și servicii (+2,4%) a căror contribuție la produsul intern brut a fost de 87,6%.

Rata inflației determinată pe baza prețurilor de consum al populației, a fost în luna iunie 2001 de 1,6% față de luna precedentă și de 14,8% față de decembrie 2000, iar rata medie lunară a inflației în perioada 1.I-30.VI.2001 a fost de 2,3% față de 2,9% în perioada corespunzătoare din anul 2000.

Creșterea cursului de schimb al monedei naționale în raport cu dolarul S.U.A. și a ratei inflației cu influențe în rata dobânzilor practicate pe piața bancară determină recalcularea dobânzilor aferente datoriei publice.

2. Aprobarea unor acte normative cu efecte asupra veniturilor și cheltuielilor bugetare

În perioada de timp scursă de la adoptarea Legii bugetului de stat pe anul 2001 și până în prezent au fost aprobate acte normative a căror aplicabilitate determină influențe, după cum urmează:

- Legea nr.65/2001 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr.113/1998 privind acoperirea debitelor externe rezultate din importul de pesticide realizat în anul 1991 în cadrul Programului guvernamental de importuri critice și a diferențelor de preț și de curs aferente importului de ulei brut, realizat în baza prevederilor Hotărârii Guvernului nr.274/1992;
- Legea nr.244/2001 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr.72/2000 privind stabilirea unor forme de sprijin financiar pentru unitățile de cult cu venituri mici sau fără venituri aparținând cultelor religioase din România;

- Legea nr.406/2001 privind acordarea unor drepturi persoanelor care au avut calitatea de șef al statului român;

- Hotărârea Guvernului nr.297/2001 pentru stabilirea nivelului reducerii prețului de cumpărare al semințelor certificate din producția internă, provenite de la agenți economici autorizați, folosite la însămânțări în campania agricolă din primăvara anului 2001.

Având în vedere noua prognoză a indicatorilor macroeconomici pe anul 2001, unele acte normative apărute după aprobarea bugetului de stat pe anul 2001, execuția bugetară pe semestrul I a.c., precum și necesitatea încadrării într-un deficit al bugetului general consolidat de 3,5% din produsul intern brut față de 3,7% inițial, s-a procedat la recalcularea veniturilor bugetare în corelare cu indicatorii macroeconomici, precum și a cheltuielilor bugetare, acestea în sinteză, prezentându-se astfel:

- miliarde lei -

	2001			
	Program actualizat	Influențe (+/-)	Propuneri rectificare	% din P.I.B.
<u>BUGETUL GENERAL CONSOLIDAT</u>				
Venituri	354.853,8	+4.588,5	359.442,3	32,6
Cheltuieli	395.136,9	+3.059,4	398.196,3	36,1
Deficit	-40.283,1	+1.529,1	-38.754,0	-3,5
<u>BUGETUL DE STAT</u>				
Venituri	153.046,8	-3.496,2	149.550,6	13,6
Cheltuieli	194.352,6	-464,6	193.888,0	17,6
Deficit	-41.305,8	-3.031,6	-44.337,4	-4,0

a) Veniturile bugetului general consolidat propuse pentru rectificare prezintă o creștere de **4.588,5 miliarde lei**, față de cele estimate inițial.

Pe bugete componente, acestea se prezintă astfel:

a.1) Veniturile bugetului de stat scad, pe sold, cu 3.496,2 miliarde lei, diminuare localizată, în principal, la:

- **impozitul pe profit -566,0 miliarde lei**, din care la:

- Banca Națională a României (-2.000,0 miliarde lei) ca urmare a faptului că până la data de 31 iulie 2001 aceasta nu a făcut viramente pentru acest impozit. Situația este determinată de pierderile înregistrate în semestrul I a.c. și preliminară încheierii anului 2001 tot cu pierdere urmare a politicii monetare, care are ca principal obiectiv menținerea ratei inflației în limitele prognozate. Pentru atingerea acestui obiectiv Banca Națională a României a intervenit pe piața monetară pentru atragerea lichidităților;

- băncile comerciale (-1.377,0 miliarde lei) ca urmare a încasărilor înregistrate pe semestrul I 2001. Diminuarea este determinată de reducerea dobânzilor bancare, a diferenței între dobânda medie activă și medie pasivă, limitarea comisioanelor pentru operațiunile bancare, scăderea tranzacțiilor valutare ca impact al generalizării utilizării EURO, sistării activității unor bănci comerciale (Banca Internațională a Religiiilor, Banca Turco-Română);

- sectorul economic (+2.811,0 miliarde lei) corelat cu modificarea indicatorilor macroeconomici.

- **accize -3.007,0 miliarde lei** ca urmare a scăderii raportului EURO/\$ de la 0,92% luat în calcul inițial la 0,87% în propunerile actuale.

Reducerea în continuare a raportului EURO/\$ va conduce la diminuarea veniturilor din accize.

- **taxe vamale -1.712,0 miliarde lei** influență determinată de realizările înregistrate pe semestrul I 2001 care reprezintă 38,6% din programul inițial.

Urmare programului de reducere a taxelor vamale conform convențiilor încheiate și a scutirilor și exceptărilor aprobate pe primele 5 luni ale anului 2001, cota medie de taxe vamale realizată este de 1,81% comparativ cu 2,7% luată în calcul la fundamentarea veniturilor aprobate prin legea bugetară.

Propunerea taxelor vamale pentru rectificare s-a făcut pe baza unei cote medii de 1,85%, situație în care este necesar ca în semestrul II să nu se mai aprobe scutiri sau exceptări la plata taxelor vamale, eliminarea zonelor defavorizate din circuitul de import a produselor alimentare etc.

Deosebit de diminuările menționate, se propun **majorări** la:

- **impozitul pe venit 4.450,0 miliarde lei** determinată de încasările înregistrate pe primele 6 luni a.c. care reprezintă 54,5% din programul anual aprobat prin legea bugetară. Din influența de 4.450,0 miliarde lei, 1.565,0 miliarde lei sunt venituri ale bugetului de stat și

2.885,0 miliarde lei reprezintă cote și sume defalcate din acest impozit pentru bugetele locale;

- **taxa pe valoarea adăugată prezintă un plus de 327,0 miliarde lei**, influență determinată de modificarea indicatorilor macroeconomici. Din acest venit se propune suplimentarea sumelor defalcate pentru bugetele locale cu 352,0 miliarde lei pentru asigurarea cheltuielilor de personal pentru învățământul preuniversitar de stat, creșe și centrele locale de consultanță agricolă.

a.2) Veniturile bugetului asigurărilor sociale de sănătate cresc cu 5.500,0 miliarde lei, în principal, pe seama asigurărilor sociale de sănătate, ca urmare a încasărilor realizate în semestrul I a.c.

a.3) Veniturile proprii ale bugetului asigurărilor sociale de stat se diminuează, pe sold, cu 1.361,5 miliarde lei, din care: contribuțiile pentru asigurări sociale scad cu 3.378,6 miliarde lei și cresc veniturile nefiscale cu 2.017,1 miliarde lei. Această diminuare este compensată cu transferuri de la bugetul de stat pentru echilibrarea bugetului asigurărilor sociale de stat.

a.4) Veniturile bugetului fondului pentru plata ajutorului de șomaj cresc, pe sold, cu 400,0 miliarde lei, ca urmare a diminuării contribuțiilor pentru ajutorul de șomaj cu 500,0 miliarde lei și a suplimentării veniturilor nefiscale cu 900,0 miliarde lei.

a.5) Veniturile bugetelor fondului special pentru dezvoltarea sistemului energetic și al fondului special pentru modernizarea drumurilor publice se propune a fi majorate cu 600,0

miliarde lei și, respectiv, a fi diminuate cu 1.500,0 miliarde lei, ca urmare a execuției bugetare derulate în semestrul I a.c.

a.6) Veniturile bugetelor locale se estimează, să aibă o creștere, pe sold, de 3.996,5 miliarde lei, din care 3.237,0 miliarde lei cote și sume defalcate din impozitul pe venit și din taxa pe valoarea adăugată, 293,8 miliarde lei impozitul pe clădiri și terenuri persoane juridice, 150,0 miliarde lei vărsăminte din profitul net al regiilor autonome.

b) Cheltuielile bugetului general consolidat se estimează să aibă o creștere, pe sold, de 3.059,4 miliarde lei.

Pe bugete componente, acestea se prezintă astfel:

b.1) Cheltuielile bugetului de stat se propun a fi reduse, pe sold, cu 464,6 miliarde lei, astfel:

→ **cheltuielile materiale și servicii se propun a fi majorate, pe sold, cu 1.581,8 miliarde lei, din care: 981,8 miliarde lei la ordine publică și siguranță națională, 181,5 miliarde lei la autorități publice, 62,9 miliarde lei la învățământ.**

→ **subvențiile se propun a fi suplimentate cu 889,3 miliarde lei, din care: 399,0 miliarde lei pentru agricultură, 384,8 miliarde lei pentru instituțiile publice (în cea mai mare parte pentru cele din domeniul culturii și agriculturii) și 104,5 miliarde lei subvenții pe produse și activități.**

→ **rambursările de credite externe cresc cu 175,2 miliarde lei** ca urmare, în principal, a creșterii cursului mediu de schimb.

→ **transferurile se estimează, pe sold, cu o reducere de 351,7 miliarde lei**, care provine din:

⇒ suplimentarea cu 1.361,5 miliarde lei a transferurilor pentru echilibrarea bugetului asigurărilor sociale de stat;

⇒ 601,6 miliarde lei în plus pentru suplimentarea fondurilor necesare acordării unui milion lei/ha cultivat;

⇒ 200,0 miliarde lei în plus pentru finanțarea de bază a învățământului superior;

⇒ 690,4 miliarde lei suplimentar pentru pensii și ajutoare I.O.V.R., militari și alte persoane;

⇒ 124,2 miliarde lei în plus pentru acțiuni de sănătate;

⇒ 113,7 miliarde lei pentru majorarea contribuției statului la salarizarea personalului de cult;

⇒ 1.048,6 miliarde lei diminuarea contribuției la programe realizate cu finanțare internațională, ca urmare a modului de derulare a programelor respective;

⇒ 2.230,0 miliarde lei reducere la cofinanțarea programelor finanțate din fonduri nerambursabile;

→ **cheltuielile cu dobânzile aferente datoriei publice și alte cheltuieli** (inclusiv dobânzile aferente creditelor externe pe proiecte) se propun **a fi diminuate** cu 2.730,8 miliarde lei;

→ **cheltuielile de capital se majorează**, pe sold, cu 45,5 miliarde lei;

→ **cheltuielile de personal se propune a fi suplimentate** cu 61,1 miliarde lei și a se efectua **redistribuirii** de la unii ordonatori principali de credite. Suplimentările sunt, în principal, la: sănătate (101,4 miliarde lei), agricultură (146,3 miliarde lei), iar diminuarea mai importantă se regăsește la autorități publice (169,7 miliarde lei).

Majorări semnificative ale cheltuielilor bugetului de stat se propun pentru următoarele ministere:

- Ministerul Muncii și Solidarității Sociale (1.650,8 miliarde lei, din care 1.361,5 miliarde lei pentru echilibrarea bugetului asigurărilor sociale de stat, iar diferența pentru acoperirea unor cheltuieli suplimentare rezultate din execuție pentru plata pensiilor și alte ajutoare I.O.V.R.);

- Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor (+1.213,0 miliarde lei pentru acoperirea plăților restante la sprijinul de 1 milion lei la hectar acordat producătorilor agricoli și, respectiv, pentru semințe);

- Ministerul de Interne (1.083,8 miliarde lei, din care 734,3 miliarde lei pentru acoperirea unor cheltuieli materiale, 152,3 miliarde lei pentru acoperirea unor cheltuieli de natura pensiilor și 100,0 miliarde lei pentru acoperirea cheltuielilor pentru acțiuni de sănătate suportate din bugetul de stat).

b.2) Cheltuielile bugetului asigurărilor sociale pentru sănătate se propun a fi suplimentate cu 2.364,2 miliarde lei pentru servicii medicale și medicamente.

b.3) Cheltuielile bugetelor fondului special pentru dezvoltarea sistemului energetic și al fondului special pentru modernizarea drumurilor publice se propun a fi majorate cu 150,0 miliarde lei și, respectiv, a fi diminuate cu 541,7 miliarde lei (ca urmare a nerealizării veniturilor).

Se menționează faptul că **bugetul fondului special pentru modernizarea drumurilor publice are un excedent de 2.041,7 miliarde lei**, care este luat în calculul deficitului bugetului general consolidat de 3,5% din produsul intern brut, însă în **execuția pe semestrul I a.c. a înregistrat un deficit de 83,7 miliarde lei**, aspect care dacă se va menține și în semestrul II a.c. **va compromite în execuție atingerea țintei de deficit de 3,5% din produsul intern brut.**

b.4) Intrările de credite externe se estimează a fi majorate, pe sold, cu 371,6 miliarde lei ca urmare, în principal, a suplimentării acestora, la sănătate (1.814,8 miliarde lei) și a diminuării la ordine publică și siguranță națională (834,6 miliarde lei), învățământ (207,4 miliarde lei) și industrie (168,8 miliarde lei).

b.5) Cheltuielile bugetului fondului pentru plata ajutorului de șomaj se propun a fi diminuate cu 1.894,5 miliarde lei, ca urmare a execuției pe semestrul I a.c. și a estimărilor pentru semestrul II 2001.

b.6) Cheltuielile bugetelor locale se estimează că pot fi majorate cu **3.596,5 miliarde lei**, ca urmare a posibilității realizării de venituri suplimentare.

În condițiile menționate mai sus, se estimează un deficit al bugetului general consolidat de 3,5% din produsul intern brut și al bugetului de stat de 4,0% din produsul intern brut.

*

*

*

Potrivit prevederilor art.1, cap.II, pct.3 din Legea nr.324/2001 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe, Guvernul este abilitat să emită ordonanța pentru rectificarea bugetului de stat pe anul 2001, pe baza indicatorilor macroeconomici realizați în semestrul I al anului 2001 și a actelor normative adoptate în anul 2001.

În contextul celor prezentate mai sus, apare ca necesară promovarea unei Ordonanțe a Guvernului cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2001, legitimată de necesitatea și urgența reglementării unor situații care, datorită circumstanțelor lor excepționale impun adoptarea de soluții imediate în vederea asigurării funcționării în bune condiții a instituțiilor publice până la finele anului.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, în vederea aprobării Ordonanței Guvernului cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2001, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM MINISTRU

ADRIAN NĂSTASE